www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

46

VYHLÁŠKA
Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

z 29. januára 2010,

ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a na obsluhu niektorých technických zariadení

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa § 30 ods. 1 písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto vyhlášky

a) lesná práca je práca vykonávaná na lesných pozemkoch,[1]) a to ťažba dreva, sústreďovanie dreva, manipulácia s drevom, uskladňovanie dreva, odvoz dreva, nakladanie a vykladanie dreva, zber semien a semennej suroviny z vysokých stojacich stromov (ďalej len „zber semien“) a práca vykonávaná mimo lesných pozemkov (ďalej len „iný pozemok“), pri ktorej sa používajú pracovné postupy a technické zariadenia používané pri práci vykonávanej na lesnom pozemku,
b) pracovisko je lesný pozemok a iný pozemok, na ktorom sa vykonáva lesná práca,
c) odlúčené pracovisko je pracovisko, na ktorom je výrazne sťažená možnosť zabezpečenia kontroly a poskytnutia prvej pomoci,
d) ohrozený priestor je priestor, v ktorom nemožno vylúčiť poškodenie zdravia osoby,
e) osoba vykonávajúca lesnú prácu je zamestnanec a iná osoba podľa § 2 ods. 2 zákona, ktorá vykonáva lesnú prácu,
f) technologický postup je určený bezpečný pracovný postup pri lesnej práci,
g) technologický protokol sú písomné pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri lesnej práci, ktoré obsahujú určený technologický postup a ktoré zohľadňujú podrobnosti k všeobecným zásadám prevencie podľa § 5 zákona, nebezpečenstvá a možné ohrozenia pri lesnej práci s ohľadom na špecifické podmienky pracoviska,
h) ťažba dreva je práca pozostávajúca zo spilovania (výrubu) stromov, spracovania vývratov, zlomov a polomov, uvoľňovania zavesených stromov a podpílených stromov, odvetvovania a odkôrňovania stromov a skracovania dreva,
i) polom je porast lesných drevín poškodený najmä vetrom, snehom alebo námrazou s výskytom prekrížených kmeňov stromov alebo ich častí,
j) vývraty a zlomy sú vyvrátené a zlomené stromy s prekríženými kmeňmi alebo prekrývajúcimi sa korunami,
k) spilovanie (výrub) stromu je oddelenie kmeňa stromu tak, aby sa zvalil na zem,
l) sústreďovanie dreva je proces zahrnujúci vyťahovanie dreva z miesta ťažby, zostavenie nákladu, približovanie dreva a uskladnenie dreva na určenom mieste,
m) drevo je spílený strom, odvetvený strom, kmeň a sortimenty dreva určené na ďalšie spracovanie alebo použitie,
n) technické zariadenia sú
   1. ručná motorová reťazová píla (ďalej len „motorová píla“),
   2. vybrané lesnícke stroje a zariadenia, najmä jednoúčelové a viacúčelové zariadenia na ťažbu dreva a výrobu sortimentov dreva, vyťahovače, univerzálne a špeciálne traktory používané pri sústreďovaní dreva, kolesové a pásové vyvážacie súpravy na drevo a sortimenty dreva, lanové dopravné zariadenia v lesníctve,
   3. iné lesnícke stroje a zariadenia, najmä krovinorezy, sekacie, štiepkovacie a drviace stroje na drevo, štiepacie stroje, ryhové zalesňovacie stroje, jamkovače, sadzače a pôdne frézy na prípravu pôdy a
   4. zariadenia rozširujúce funkciu a použitie technických zariadení používaných pri lesnej práci,
o) motorová píla je prenosné technické zariadenie so spaľovacím motorom alebo elektrickým motorom, ktorého rezacia časť je uzatvorená pílová reťaz vedená vodiacou lištou,
p) ručné náradie je náradie na ručné vykonávanie lesnej práce, najmä háky, píly, sekery, štipáky, kliny, sochory, obraciaky, sapiny, pretlačné tyče a pretláčacie lopatky,
q) odvozný prostriedok je nemotorové vozidlo, cestné motorové vozidlo alebo zvláštne motorové vozidlo, ktoré je svojím vybavením určené na odvoz dreva.

§ 2

Podrobnosti k všeobecným zásadám prevencie

(1) Lesná práca sa vykonáva podľa technologického protokolu, ak táto vyhláška neustanovuje inak. Ak to ustanovuje táto vyhláška alebo ak je to na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci potrebné, technologický protokol obsahuje aj grafickú časť.

[1]) § 3 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení zákona č. 360/2007 Z. z.

© IURA EDITION, spol. s r. o.

www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

(2) Podrobnosti k všeobecným zásadám prevencie podľa § 5 zákona sú najmä

a) určenie opatrení zohľadňujúcich nebezpečenstvá a riziká vyplývajúce z charakteru pracoviska, pracovných úkonov, klimatických podmienok a možného ohrozenia zvieratami alebo hmyzom,
b) určenie spôsobu dorozumievania sa medzi osobami vykonávajúcimi lesné práce na pracovisku vrátane potrebných signálov a osobitne určenie spôsobu dorozumievania sa s osobami vykonávajúcimi lesné práce na odlúčených pracoviskách,
c) určenie označenia pracoviska, ak je to potrebné,
d) odovzdanie pracoviska alebo jeho časti pred začatím lesnej práce písomnou formou,
e) vymedzenie dôvodov na prerušenie lesnej práce, ak jej vykonávanie nie je bezpečné,
f) určenie spôsobu kontroly osôb vykonávajúcich lesné práce na odlúčených pracoviskách,
g) určenie vybavenia osôb vykonávajúcich lesné práce prostriedkami na poskytovanie prvej pomoci a spôsobu zabezpečenia prvej pomoci vrátane spôsobu privolania záchrannej zdravotnej služby,
h) určenie opatrení na sprístupnenie pracoviska, komunikácií a priestorov na prechod a pohyb osôb vykonávajúcich lesné práce a na prejazd a pohyb technických zariadení a odvozných prostriedkov,
i) určenie opatrení na zabezpečenie podmienok na manipuláciu s drevom vrátane jeho uskladňovania,
j) vymedzenie jednotlivých činností pri lesnej práci tak, aby boli zabezpečené z hľadiska ich nadväznosti,
k) určenie vedúceho pracovnej skupiny, ktorý zabezpečuje organizáciu lesnej práce z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ak na jednom pracovisku pracujú dve alebo viac osôb vykonávajúcich lesné práce.

(3) Súčasťou organizácie lesnej práce podľa odseku 2 písm. k) je

a) uplatňovanie podrobností k všeobecným zásadám prevencie podľa odseku 2 písm. a) až j) pri organizačnom zabezpečení a technickom zabezpečení lesných prác, ktoré sa vykonávajú súčasne alebo časovo na seba nadväzujú, a pri určovaní postupnosti vykonávania jednotlivých pracovných činností,
b) oboznámenie osôb vykonávajúcich lesné práce s technologickým postupom pred začiatkom vykonávania lesnej práce na konkrétnom pracovisku,
c) kontrola dodržiavania technologického postupu, stavu a spôsobu používania technických zariadení a používania osobných ochranných pracovných prostriedkov,[2])
d) vydávanie pokynov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä pokynov na prerušenie lesnej práce, ak jej vykonávanie nie je bezpečné.

§ 3

Podrobnosti o odbornej spôsobilosti

(1) Fyzická osoba môže obsluhovať motorovú pílu len na základe platného preukazu na obsluhu motorovej píly pri ťažbe dreva alebo platného preukazu na obsluhu motorovej píly pri inej činnosti; to neplatí pre žiaka strednej odbornej školy pri praktickom vyučovaní,[3]) ktorý môže po dovŕšení 16 rokov veku obsluhovať motorovú pílu v rozsahu učebných osnov a pod stálym dozorom majstra odbornej výchovy alebo inštruktora, ktorý má platný preukaz na obsluhu motorovej píly príslušného rozsahu.

(2) Fyzická osoba môže vykonávať zber semien pomocou špeciálnej horolezeckej techniky podľa § 9 len na základe platného preukazu na prácu vo výške vykonávanú špeciálnou horolezeckou technikou.

§ 4

Lesná práca s motorovou pílou

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci s motorovou pílou sú uvedené v prílohe č. 1.

§ 5

Ťažba dreva

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri ťažbe dreva sú uvedené v prílohe č. 2.

§ 6

Sústreďovanie dreva

(1) Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri sústreďovaní dreva sú uvedené v prílohe č. 3.

(2) Sústreďovanie dreva sa vykonáva podľa technologického postupu vypracovaného osobitne pre každý spôsob sústreďovania dreva uvedený v technologickom protokole.

§ 7

Manipulácia s drevom a uskladňovanie dreva

(1) Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri manipulácii s drevom a pri uskladňovaní dreva sú uvedené v prílohe č. 4.

(2) Manipulácia s drevom a uskladňovanie dreva v manipulačno-expedičnom sklade sa vykonáva podľa prevádzkovo-bezpečnostného poriadku; technologický protokol sa nevyhotovuje. Prevádzkovo-bezpečnostný poriadok obsahuje technologické postupy a opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pre všetky druhy prác, ktoré sa pri manipulácii s drevom a uskladňovaní dreva vykonávajú, a pre všetky tech-

[2]) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.
[3]) § 43 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 184/2009 Z. z.

© IURA EDITION, spol. s r. o.

www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

nické zariadenia, ktoré sa pri týchto činnostiach používajú s ohľadom na technické parametre používaných technických zariadení.

§ 8

Odvoz dreva, nakladanie a vykladanie dreva

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri odvoze dreva a nakladaní a vykladaní dreva sú uvedené v prílohe č. 5.

§ 9

Zber semien

(1) Zber semien sa vykonáva najmä pomocou súpravy určenej na zber semien, špeciálnej horolezeckej techniky a rebríkov.

(2) Zber semien sa môže vykonávať len za prítomnosti ďalšej osoby, ktorá je spôsobilá poskytnúť prvú pomoc alebo zabezpečiť prvú pomoc vrátane privolania záchrannej zdravotnej služby.

§ 10

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 43/1985 Zb. o zaistení bezpečnosti práce s ručnými motorovými reťazovými pílami.

§ 11

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. marca 2010.

Viera Tomanová v. r.

© IURA EDITION, spol. s r. o.

www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

Príloha č. 1
k vyhláške č. 46/2010 Z. z.

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci s motorovou pílou

1. Prevádzka motorovej píly

1.1. Pred začiatkom práce sa vykoná kontrola motorovej píly z hľadiska opotrebenia rezacích častí a záberového kolieska a kontrola funkčnosti bezpečnostných prvkov, a to
a) automatického vypínania chodu reťaze pri voľnobežnom chode motora na motorovej píle so spaľovacím motorom,
b) bezpečnostnej brzdy reťaze,
c) tlmičov vibrujúcich častí,
d) zachytávača roztrhnutej reťaze,
e) poistky plynu a tlmiča výfuku na motorovej píle so spaľovacím motorom,
f) pohyblivého prívodu a ovládacích prvkov na motorovej píle s elektrickým motorom.

1.2. Motorovú pílu možno štartovať len v súlade s návodom na používanie.

1.3. Chod motora motorovej píly sa zastaví pri prekonávaní prekážok, pri prenášaní motorovej píly na vzdialenosť väčšiu ako 20 metrov alebo vždy, ak podmienky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vyžadujú zastavenie chodu motora už pri menšej vzdialenosti.

1.4. Motorovú pílu možno prepravovať len s nasadeným ochranným puzdrom zakrývajúcim rezaciu časť alebo s demontovanou rezacou časťou.

1.5. Pri práci s motorovou pílou nemožno
a) pracovať z rebríka,
b) vystupovať na hromadu dreva alebo kmeň,
c) pridržiavať v ohrozenom priestore rukami alebo nohami prerezávané drevo,
d) pozdĺžne rozrezávať drevo,
e) rezať vo výške väčšej, ako je výška pŕs osoby vykonávajúcej lesnú prácu, ktorá obsluhuje motorovú pílu (ďalej len „pílič“),
f) manipulovať s napruženým kmeňom, ak pílič stojí v smere napruženia,
g) vstupovať pred hromadu dreva, ak nie je zabezpečená proti pohybu alebo ak sa rozvaľuje.

1.6. Motorovú pílu nemožno používať, ak
a) je nefunkčná niektorá jej časť uvedená v bode 1.1.,
b) je poškodená alebo opotrebovaná rezacia časť motorovej píly alebo záberového kolieska nad hodnotu určenú výrobcom,
c) je poškodené alebo opotrebované elektrické zariadenie motorovej píly s elektrickým motorom vrátane prívodu.

2. Kontrola technického stavu motorovej píly

2.1. Kontrola technického stavu motorovej píly sa vykonáva v rozsahu a v lehotách stanovených výrobcom.

2.2. Kontrola technického stavu elektrického zariadenia motorovej píly s elektrickým motorom sa vykonáva v lehotách podľa príslušnej slovenskej technickej normy.[4])

[4]) STN 331600 Elektrotechnické predpisy. Revízie a kontroly elektrického ručného náradia počas používania.

© IURA EDITION, spol. s r. o.

www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

Príloha č. 2
k vyhláške č. 46/2010 Z. z.

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri ťažbe dreva

1. Všeobecne

1.1. Ťažbu dreva možno vykonávať len v prítomnosti alebo v blízkosti ďalšej osoby vykonávajúcej lesnú prácu, ktorá je schopná poskytnúť prvú pomoc alebo zabezpečiť prvú pomoc vrátane privolania záchrannej zdravotnej služby.

1.2. Ustanovenia tejto prílohy primerane platia aj pre ťažbu dreva ručným náradím.

1.3. Technologický protokol na ťažbu dreva obsahuje aj grafickú časť.

2. Spilovanie stromu motorovou pílou

2.1. Pri spilovaní stromu je ohrozeným priestorom kruhová plocha s polomerom najmenej dvojnásobnej priemernej výšky stromov v poraste. V ohrozenom priestore sa nesmú zdržiavať iné osoby vykonávajúce lesné práce okrem píliča a jeho pomocníka; to neplatí pri výchove a vzdelávaní píliča.

2.2. Pred spilovaním stromu sa
a) posúdi jeho zdravotný stav, stav koruny, naklonenie, poveternostné podmienky a blízke okolie spilovaného stromu,
b) určí smer jeho pádu, upraví bezpečná ústupová cesta odstránením konárov, kríkov, prípadne snehu na vzdialenosť najmenej 4 m šikmo dozadu od určeného smeru pádu stromu najmenej pod uhlom 45° vzhľadom na predĺženú os smeru pádu spilovaného stromu,
c) upraví päta spilovaného stromu, odvetví spodná časť stromu od výšky prs píliča smerom dolu nabiehajúcou časťou reťaze motorovej píly a podľa potreby sa odrežú koreňové nábehy.

2.3. Smerový zárez sa robí do hĺbky 1/5 až 1/3 hrúbky kmeňa. Výška smerového zárezu sa rovná približne jeho hĺbke. Na veľmi strmých svahoch sa môže použiť spodný zárez, ktorý je zrkadlovým obrazom parametrov smerového zárezu vrátane vedenia hlavného rezu. Pri strome s hrúbkou do 15 cm vo výške 1,3 m možno smerový zárez nahradiť jedným alebo viacerými vodorovnými rezmi.

2.4. Hlavný rez sa vedie vodorovne v hornej polovici smerového zárezu vzhľadom na jeho spodnú rovinu.

2.5. Na dosiahnutie pádu stromu do určeného smeru sa ponechá nedorez so šírkou 1 cm až 4 cm. Pri smerovaní pádu stromu môže mať nedorez trojuholníkovitý alebo lichobežníkovitý tvar.

2.6. Po spílení stromu, hneď ako strom začne padať, ustúpi pílič a jeho pomocník do bezpečnej vzdialenosti po pripravenej ústupovej ceste podľa bodu 2.2. písm. b); ak strom začne padať do iného smeru ako určeného, ustúpi pílič a jeho pomocník do bezpečnej vzdialenosti po inej vhodnej ceste ako pripravenej.

2.7. Pretláčať kmeň stromu do určeného smeru pádu možno podľa potreby
a) drevorubačskou kombinovanou lopatkou pri strome s hrúbkou do 35 cm na pni,
b) ťažnými klinmi do rezu, najmä pri strome s hrúbkou nad 35 cm na pni,
c) pretlačnou tyčou,
d) sťahovákom zaveseného stromu alebo
e) ťažným lanom technického zariadenia na sústreďovanie dreva (ďalej len „sústreďovacie zariadenie“).

2.8. Strom nemožno spilovať
a) v okruhu dvoch dĺžok od zaveseného alebo podrezaného stromu,
b) za silného vetra,
c) keď nie je možné bezpečne dodržať určený smer pádu stromu,
d) ak viditeľnosť klesne pod dvojnásobnú priemernú výšku stromov v poraste,
e) pri teplote vzduchu – 20° C a nižšej,
f) proti svahu, ak na svahu je nebezpečenstvo samovoľného pohybu dreva a kmeňov,
g) v prípadoch, ak nie je možné zaistiť bezpečnosť osôb, zvierat alebo majetku.

© IURA EDITION, spol. s r. o.

www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

3. Spracovanie vývratov, zlomov a polomov

3.1. Pred odpílením vývratu sa koreňový koláč zabezpečí proti nežiaducemu pohybu podoprením alebo pomocou viazacieho prostriedku sústreďovacieho zariadenia. Ak tento spôsob nemožno použiť, kmeň sa odpíli v bezpečnej vzdialenosti od koreňového koláča, najmenej vo vzdialenosti rovnajúcej sa priemeru koreňového koláča.

3.2. Vývrat sa môže odrezávať po častiach od tenšieho konca stromu, ak nemožno použiť iný spôsob. V prípade napruženia sa použije spínač kmeňa alebo kmeň sa upevní pomocou viazacieho prostriedku sústreďovacieho zariadenia. Časti kmeňa sa odrezávajú tak, aby žiadna osoba vykonávajúca lesnú prácu sa nenachádzala v smere jeho pruženia a možného pohybu alebo pohybu koreňového koláča.

3.3. Pri spracúvaní stromov s vychýleným ťažiskom, stromov zrastených, naštiepených, zaťažených, pri ktorých sa predpokladá napruženie, sa použije spínač kmeňa, približovacie lano alebo iné bezpečné zabezpečenie proti neočakávanému pohybu kmeňa.

4. Uvoľňovanie zaveseného stromu a podpíleného stromu

4.1. Zavesený strom a podpílený strom sa uvoľňuje
a) sťahovaním viazacím prostriedkom sústreďovacieho zariadenia alebo konského poťahu,
b) sťahovákom zaveseného stromu,
c) otáčaním zaveseného stromu okolo jeho pozdĺžnej osi obraciakom,
d) odsúvaním prízemku zaveseného stromu štipákom, sapinou, drevorubačskou kombinovanou lopatkou alebo iným bezpečným spôsobom,
e) odrezávaním zaveseného stromu s hrúbkou do 15 cm vrátane vo výške 1,3 m po častiach (špalkovaním).

4.2. Zavesený strom nemožno uvoľňovať
a) podrezávaním stromu, o ktorý sa zavesený strom opiera,
b) odrezávaním zaveseného stromu s hrúbkou nad 15 cm vo výške 1,3 m po častiach (špalkovaním),
c) spílením iného stromu na zavesený strom,
d) premiestňovaním stromu s hrúbkou nad 15 cm vo výške 1,3 m na ramene,
e) použitím čelného rampovača, štítu a rampovacej vzpery traktora,
f) zaťažovaním zaveseného stromu váhou píliča alebo inej osoby vykonávajúcej lesnú prácu.

4.3. Zavesený a podpílený stojaci strom sa uvoľňuje bezodkladne. Zavesený a podpílený strom sa uvoľňuje prednostne sústreďovacím zariadením. Ak sa na pracovisku nenachádza sústreďovacie zariadenie, zavesený a podpílený strom sa uvoľní najneskôr v nasledujúci pracovný deň na začiatku pracovnej zmeny.

5. Ťažba dreva v osobitných prípadoch

5.1. Spilovať strom naklonený nad vodou možno len z brehu.

5.2. Vyvrátený strom, ktorého koruna leží vo vode, sa spiluje najmä za pomoci sústreďovacieho zariadenia alebo iného technického zariadenia, ktorým sa strom vytiahne na breh, na ktorom sa ďalej spracuje.

5.3. Vo výnimočných prípadoch sa vyvrátený strom, ktorého koruna leží vo vode, môže ťažiť z lode, a to po zaistení pňa alebo koreňového koláča a kmeňa ťaženého stromu proti nežiaducemu pohybu.

5.4. Pri ťažbe vyvráteného stromu z lode sú osoby vykonávajúce lesnú prácu zaistené lanom upevneným o loď a vybavené záchrannými plávacími vestami.

5.5. Bezpečne spilovať stromy v porastoch s výskytom nahnitých stromov, ktoré nie je možné klinovať, nadrozmerné stromy, stromy v blízkosti elektrických rozvodov, železničnej trate a komunikácie a pri ťažbe polomov a vývratov možno prednostne za pomoci sústreďovacích zariadení.

5.6. Pri ťažbe dreva v blízkosti turistických chodníkov, pozemných komunikácií, železničných tratí a verejných priestranstiev, na ktoré nie je vylúčený prístup cudzích osôb, sa priestor prednostne ohradí alebo sa označí výstražnými značkami so zákazom vstupu do ohrozeného priestoru. Pozemné komunikácie sa označia dopravnými značkami a pri cestách I. triedy sa počas ťažby bezpečnosť osôb zaistí aj hliadkou oblečenou vo výstražnom odeve alebo veste.

5.7. Ťažba dreva v osobitných prípadoch sa vykonáva pod stálym odborným dozorom.

© IURA EDITION, spol. s r. o.

www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

6. Odvetvovanie a odkôrňovanie stromov a skracovanie dreva

6.1. Odvetvovať a odkôrňovať jeden strom môže len jedna osoba vykonávajúca lesnú prácu. Ak na jednom pracovisku pri odvetvovaní a odkôrňovaní stromov pracuje viac osôb vykonávajúcich lesné práce, vzdialenosť medzi nimi je najmenej 5 m.

6.2. Na svahu, na ktorom hrozí nebezpečenstvo samovoľného pohybu kmeňa, sa odvetvuje, odkôrňuje a skracuje z hornej strany kmeňa. Na svahu možno pracovať vedľa seba po vrstevnici vo vzdialenosti najmenej 5 m. V ohrozenom priestore, v ktorom je možný samovoľný pohyb kmeňov, sa nemôžu zdržiavať žiadne osoby vykonávajúce lesné práce.

6.3. Napružené kmene sa skracujú narezaním najskôr na strane tlaku a dorezaním na strane ťahu. Pri skracovaní napružených kmeňov pílič zaujme polohu vždy mimo smeru pruženia.

© IURA EDITION, spol. s r. o.

www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

Príloha č. 3
k vyhláške č. 46/2010 Z. z.

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri sústreďovaní dreva

1. Všeobecne

1.1. Pri sústreďovaní dreva technologický protokol obsahuje aj grafickú časť.

1.2. Pri sústreďovaní dreva sa uplatňujú podrobnosti k všeobecným zásadám prevencie podľa § 2 s dôrazom na určenie jednotných slovných, akustických, svetelných a ručných signálov pre pracovné úkony podľa osobitného predpisu[5]) a iných dohodnutých signálov najmä „ťahať“, „navíjať“, „stáť“, „držať“, „povoliť“.

1.3. Každý nezreteľný signál znamená „stop“.

1.4. Osoba vykonávajúca lesnú prácu, určená na zapínanie a odopínanie sústreďovacieho zariadenia, používa dohovorené signály na dorozumievanie sa s osobou, ktorá riadi sústreďovacie zariadenie, vrátane signálu pre zachytenie dreva o prekážku.

1.5. Na pracovisku, na ktorom sa súčasne sústreďuje drevo a spiluje strom, môžu sústreďovacie zariadenia pracovať od miesta spilovania stromu len vo vzdialenosti väčšej, ako je dvojnásobná priemerná výška stromov v poraste.

1.6. Na svahu s nebezpečenstvom samovoľného pohybu dreva nemožno sústreďovať drevo tak, aby bola ohrozená činnosť iných osôb vykonávajúcich lesné práce a technických zariadení.

1.7. Na sústreďované drevo sa počas jeho pohybu zakazuje stúpať, prekračovať ho a inak s ním manipulovať.

1.8. Pri voľnom uskladnení dreva je sklon hromady najviac 30° po oboch jej stranách. Prvý kmeň hromady sa zabezpečí, aby nedošlo k samovoľnému pohybu dreva.

1.9. Primrznuté drevo možno sústreďovať až po jeho uvoľnení. Na uvoľňovanie dreva nemožno použiť sústreďovacie zariadenie okrem traktora so spustenou radlicou alebo štítom.

1.10. Drevo sa nemôže sústreďovať za búrky, silného vetra, teploty vzduchu – 20°C a nižšej a pri znížení viditeľnosti pod dvojnásobok priemernej výšky stromov v poraste.

2. Sústreďovanie dreva konským poťahom

2.1. Obsluha konského poťahu (ďalej len „kočiš“) pri sústreďovaní dreva ovláda konský poťah (ďalej len „poťah“) z bezpečného miesta. Na svahu kočiš chodí vždy z hornej strany nákladu. V zatáčkach kočiš vedie kone na opratách zo strany, na ktorej nie je ohrozený nákladom. Omotávanie oprát okolo ruky alebo tela nie je dovolené.

2.2. Pri sústreďovaní dreva poťahom sa viazací prostriedok pred pripnutím k drevu odopne od poťahu. Viazací prostriedok sa odopína od dreva až po odpojení poťahu.

2.3. Na zamrznutom povrchu pôdy možno pracovať len s koňmi podkutými naostro.

2.4. Kočiš je pri práci vybavený vhodným repelentným prípravkom, dezinfekčnými a obväzovými prostriedkami na ošetrenie koňa.

3. Sústreďovanie dreva traktorom

3.1. Pri sústreďovaní dreva traktorom sa veľkosť nákladu stanovuje v technologickom protokole vo vzťahu k technickým parametrom traktora, svahovitosti terénu a stavu pracoviska. Technologický protokol v grafickej časti obsahuje aj grafické vyznačenie určených dráh pre jazdu s nákladom a jazdu bez nákladu.

3.2. Počas sústreďovania dreva traktorom sa na pripútanie vodiča traktora použije bezpečnostný pás. V kabíne vodiča nemožno pri sústreďovaní dreva prevážať iné osoby vykonávajúce lesné práce. Pri jazde po odvozných cestách alebo zvážniciach možno iné osoby vykonávajúce lesné práce prepravovať len na sedačkách, ktorými je výrobcom vybavená kabína vodiča. Preprava osôb vykonávajúcich lesné práce na náklade nie je dovolená.

[5]) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci.

© IURA EDITION, spol. s r. o.

www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

3.3. Drevo sa nemôže sústreďovať traktorom na svahu, ak traktor nie je bezpečne ovládateľný alebo ak v práci nemožno pokračovať bezpečným spôsobom.

3.4. Počas navaľovania dreva na hromadu alebo pri zarovnávaní jej čela traktorom nie je dovolená ručná výpomoc ani výpomoc ručným náradím. Osoby vykonávajúce lesné práce sa môžu zdržiavať len v bezpečnej vzdialenosti od navaľovaného dreva alebo zarovnávaného dreva.

3.5. Počas priťahovania nákladu sa osoby vykonávajúce lesné práce nemôžu zdržiavať v ohrozenom priestore zberného lana s upnutým drevom.

3.6. Na svahu, na ktorom môže dôjsť k samovoľnému pohybu dreva, sa drevo sústreďuje pomocou smerovej kladky alebo iným bezpečným postupom určeným v technologickom protokole. Pri sústreďovaní dreva smerovou kladkou sa traktor zabezpečí proti nežiaducemu pohybu vrátane pohybu do strán.

3.7. Pri práci s navijakom riadeným bezdrôtovým komunikačným prostriedkom možno s traktorom pracovať len vo vymedzenom priestore a v súlade s podmienkami určenými v návode na používanie a v technologickom protokole.

4. Spúšťanie dreva

4.1. Pri spúšťaní dreva je ohrozeným priestorom celé pracovisko a priestor, kde sa drevo zastavuje. Ohrozený priestor sa označuje výstražnými značkami umiestnenými na viditeľných miestach. Spúšťanie dreva v blízkosti pozemných komunikácií sa vykonáva pod stálym dozorom.

4.2. Pri spúšťaní dreva sa používajú dohovorené signály, najmä pre začiatok spúšťania, jeho prerušenie a ukončenie spúšťania.

4.3. Práca pri spúšťaní dreva sa organizuje tak, aby nad osobami vykonávajúcimi lesné práce, ktoré spúšťajú drevo, nepracovali ďalšie osoby vykonávajúce lesné práce a pod nimi sa nenachádzali iné osoby vykonávajúce lesné práce. Pri spúšťaní dreva sa najmenšia horizontálna vzdialenosť po vrstevnici medzi osobami alebo pracovnými skupinami určí v technologickom protokole.

4.4. Pri spúšťaní prekrížených a nakopených kmeňov sa najskôr spúšťajú najvrchnejšie kmene; prekrížené a nakopené kmene nie je možné podtrhávať. Ak sa kmene nespúšťajú hneď po ich opracovaní, so spúšťaním sa začína zdola.

4.5. Za pohybu nemožno na spúšťané drevo stúpať alebo ho prekračovať.

5. Lanové dopravné zariadenia

5.1. Okrem lanového dopravného zariadenia s obežným lanom nie je dovolené pri navíjaní a odvíjaní lán zdržiavať sa medzi lanami, pod lanami, pod zaveseným nákladom a upravovať pohybujúci sa náklad. Pri uvoľňovaní nákladu na svahu sa táto činnosť môže vykonávať len z hornej strany nákladu.

5.2. Počas chodu lanového dopravného zariadenia možno spilovať stromy len vo vzdialenosti väčšej, ako je dvojnásobná priemerná výška stromov v poraste od lanového dopravného zariadenia.

5.3. Lanové dopravné zariadenie možno uviesť do chodu len na pokyn osoby vykonávajúcej lesnú prácu, ktorá náklad zapína alebo odopína.

5.4. Trasa lanového dopravného zariadenia sa v miestach križovania lesných ciest a turistických chodníkov viditeľne označí výstražnými značkami.

5.5. Za pohybu nemožno na prepravované drevo stúpať alebo ho prekračovať. Lanovým dopravným zariadením nemožno prepravovať osoby vykonávajúce lesné práce.

5.6. Montáž, demontáž, prevádzka a údržba lanového dopravného zariadenia sa vykonáva podľa návodu výrobcu.

© IURA EDITION, spol. s r. o.

www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

Príloha č. 4
k vyhláške č. 46/2010 Z. z.

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri manipulácii s drevom a pri uskladňovaní dreva

1. Všeobecne

1.1. Akákoľvek ručná manipulácia s drevom za jeho pohybu nie je dovolená.

2. Manipulácia s drevom a uskladňovanie dreva

2.1. Voľne uskladňovať drevo možno vtedy, ak prirodzený sklon hromady dreva je po oboch jej stranách najviac 30° a hromada dreva je zabezpečená proti samovoľnému rozvaleniu.

2.2. Ručne ukladať rovnané drevo s dĺžkou najviac 2 m možno maximálne do výšky 1,5 m.

2.3. Hromadu dreva možno ručne rozvaľovať len od čiel kmeňov pomocou vhodného ručného náradia.

2.4. Pri manipulácii s drevom nemožno vstupovať na hromadu dreva a pred hromadu dreva, ak nie je zabezpečená proti pohybu alebo ak sa rozvaľuje.

© IURA EDITION, spol. s r. o.

www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

Príloha č. 5
k vyhláške č 46/2010 Z. z.

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri odvoze dreva a nakladaní a vykladaní dreva

1. Odvoz dreva

1.1. Drevo kratšie ako 1,5 m sa pri odvoze odvozným prostriedkom zaistí ochrannou sieťou.

1.2. Odvozný prostriedok určený na nakladanie a vykladanie dreva musí byť vybavený, ak ide o
a) rovnané drevo, čelami alebo klanicami schváleného typu vrátane ich nadstavcov, rebríkom alebo pevne zabudovanými stúpadlami na bezpečný výstup a zostup z plošiny odvozného prostriedku, upínacím zariadením, ochrannou sieťou a dostatočným počtom podkladacích klinov na zabezpečenie odvozného prostriedku proti samovoľnému pohybu,
b) dlhé drevo, klanicovými oplenmi schváleného typu vrátane ich nadstavcov, upínacím zariadením nákladu v predpísanom vyhotovení pre príslušný typ odvozného prostriedku, rebríkom alebo pevne zabudovanými stúpadlami na bezpečný výstup a zostup z plošiny odvozného prostriedku a dostatočným počtom podkladacích klinov na jeho zabezpečenie proti samovoľnému pohybu.

1.3. Odvozný prostriedok určený na mechanizované nakladanie a vykladanie dreva je podľa potreby vybavený aj technickým zariadením na nakladanie a vykladanie dreva.

2. Nakladanie a vykladanie dreva

2.1. Nakladať a vykladať drevo nemožno v ochrannom pásme elektrického vedenia.

2.2. Pred začatím prác sa vykoná kontrola stavu klaníc, oplenov, upínacieho zariadenia a technického zariadenia určeného na mechanizované nakladanie a vykladanie dreva, ak je súčasťou odvozného prostriedku.

2.3. Rovnané drevo sa ukladá len do výšky klaníc odvozného prostriedku.

2.4. Pri nakladaní a vykladaní rovnaného dreva nemožno
a) hádzať drevo na vozidlo alebo na zem, ak iná osoba vykonávajúca lesnú prácu toto drevo ukladá,
b) hádzať drevo do rúk inej osoby vykonávajúcej lesnú prácu,
c) stáť alebo sa pohybovať po nezabezpečenej hromade dreva alebo nezabezpečenom náklade dreva,
d) pohybovať sa pri mechanizovanom nakladaní alebo vykladaní dreva v ohrozenom priestore vymedzenom pohybujúcim sa bremenom.

2.5. Pri nakladaní a vykladaní dlhého dreva nemožno
a) nakladať kmene pri klaniciach alebo ich nadstavcoch tak, aby ich výšku presahovali o viac ako polovicu priemeru kmeňa; stred nákladu nemôže presahovať výšku klaníc alebo ich nadstavce o viac ako 35 cm,
b) vstupovať na nezabezpečený náklad,
c) pohybovať sa po odistení klaníc medzi odvozným prostriedkom a skládkou dreva, ak náklad na odvoznom prostriedku alebo skládka dreva nie je zabezpečená proti samovoľnému pohybu,
d) zdržiavať sa v ohrozenom priestore,
e) ručne uvoľňovať zaseknuté upínacie zariadenie,
f) používať na nakladanie a vykladanie dreva jedno lano,
g) zdržiavať sa v dosahu nakladaného dreva a na opačnej strane odvozného prostriedku pri nakladaní dreva, ktoré sa vykonáva pomocou sústavy lanových navijakov,
h) pohybovať sa v ohrozenom priestore vymedzenom pohybujúcim sa bremenom pri mechanizovanom nakladaní alebo vykladaní dreva.

2.6. Kmene sa na odvozný prostriedok navaľujú alebo ťahajú navijakom rovnomerne.

2.7. Kmene sa na odvozný prostriedok ukladajú tak, aby čelá kmeňov presahovali os predného a zadného oplena najmenej o 50 cm.

2.8. Práca pri nakladaní a vykladaní dreva sa preruší ihneď po zistení poruchy, ktorá má za následok zlyhanie niektorej z funkcií technického zariadenia na nakladanie a vykladanie dreva.

2.9. Drevo z odvozného prostriedku nemožno vykladať ručne, ak sa klanice po odistení nesklopia alebo ak prevažná časť dreva zostane na odvoznom prostriedku; na vykladanie dreva sa použije čelný nakladač, navijak, žeriav alebo hydraulická ruka.

© IURA EDITION, spol. s r. o.

www.zbierka.sk Za obsah týchto stránok zodpovedá výhradne IURA EDITION, spol. s r. o.

2.10. Pri nakladaní a vykladaní dreva navijakom nemožno
a) zdržiavať sa v ohrozenom priestore, ktorým je vnútorný uhol lana a pozdĺžna os lana, a v priestore pred hromadou dreva pri rozvaľovaní a navaľovaní kmeňov alebo výrezov,
b) manipulovať s lanom, ktoré sa pohybuje,
c) manipulovať s premiestňovaným drevom, ak sa pohybuje.

© IURA EDITION, spol. s r. o.